

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Az utolsó órák.

Zombor, május 30.

Mire e sorok napvilágot látnak, már csak órák választanak el a döntés pillanatától.

Mint hogy ez a döntés nem személyi, nem helyi, hanem egyenesen és kizárólagosan országos jelentőségű; mint hogy a választással nem az fog eldőlni csupán, ki lesz a kerületnek képviselője, hanem mindenekfelett arról határoz a nemzet, megbízható jó kezekre bizza-e az országkormányzat gyep-lőjét, vagy szilaj meggondolatlan-ságnak adja a kezébe: mindenki, akinek eltökélt szándéka a döntő serpenyőkbe vetni szavazatát, használja fel ez utolsó órákat arra, hogy még egyszer magába szállva komolyan számot vet lelkiismeretével.

Mert a szavazás nemcsak jog, mellyel kénye-kedve szerint él az ember, hanem súlyos felelősséggel járó kötelesség is, mely a legnagyobb lelkiismeretességet követeli. Valóságos hazaárulást követ el az, akit a nemzet egyetemes érdekei ellenében kicsinyes helyi szempont vagy épen személyes indulat vezérel elhatározásában.

Végezzük el hát mi is ez

utolsó órákban a lelkiismeretünkkel való számvetést menten minden indulattól és elfogultságtól, higgadtan és komolyan.

Mivel vármegyénkben — hála istennek — nincsen talaja sem a felekezeti szűkkeblültséget hirdető néppártoknak, sem a nemzet létérdekeinek árán is érvényesülni óhajtó szociáldemokrata pártoknak, a bizalmunkért versengő pártok közül csak kettő jöhet komoly számba: a nemzeti munkapárt és a Justh-párt.

A Justh-párt függetlenségének és 48-asnak vallja magát. De mondhatja-e magát függetlenségének és 48-asnak az a párt, mely a koalícióban 67-es politikát csinált és 67-es politikát támogató? Nem. Avagy az egész választási hadjárat alatt hallottuk-e akár Justh Gyulától, akár valamelyik párthivétől a 48-asnak és függetlenségnek megkülönböztető alapkövetelményét: a perszonális uniót hirdetni? Nem. S vajjon miért nem? Mert jól tudta, hogy ha netalántán mégis kormányra kerülne, csakugy az 1867. évi kiegyezés törvényes alapjára kellene helyezkednie, mint tette volt a koalícióban.

A nemzeti munkapárt nyiltan

vallja, hogy rendületlen hive annak a közjogi alapnak, melyet az 1867. évi XII. t. c.-ben Deák Ferenc bölcsesége megépített, rendületlen hive pedig azért, mert csakis ezen törvényes alapon lehet munkálni az ország gazdasági és kulturális előhaladását. A Justh-párt ezt nem vallja, de a koalícióban ez alapon kormányzott és újra kormányozna, ha hatalomra jutna.

A két párt közül melyik őszinté? Itéljetekek és válasszatok!

A Justh-párt azt fogja rá a munkapártra, hogy a lemondás politikáját hirdeti. De miről mondott le a nemzeti munkapárt, mely szabadelvűpárt korában is s most is ugyanazon közjogi alapon áll s valamint akkor, azonképen most is azt hirdeti, hogy nemzeti előhaladásunk legfőbb föltétele a király és a nemzet teljes egyetértésével folyó vállvetett munka minden téren s e programját annál erősebb meggyőződéssel vallhatja, mert azóta a koalíció s benne a Justh-párt más irányu programja teljes kudarcot vallott? Vagy lemondás az, ha a munkapárt ahelyett, hogy a koalíció és Justhék módjára fej-jel menne a falnak, a nemzet erőinek megfelelő, lépésről-lépésre való,

Óra, ékszer és aranyáru!

Frey Imre urtól átvett és ujjonnan átalakított üzletemben menyasszonyi és más alkalmi ajándékok: **Brillians áruk,**

karikagyűrűk, divatos ékszerek, valódi ezüst, k i n a e z ü s t evőeszközök és disztárgyak, Omega, Schild, Schaffhauseni stb. zseb-, inga és mindennemű órák.

D U S V Á L A S Z T É K !

OLCSÓ ÁRAK!

**! Ora- és ékszerjavításokat saját műhelyem-
ben olcsón és jól készítek. !**

! Betűs gyűrűknek 1 és 2 korona darabja. !

= Vidékre választékot küldök. =

Keszler Dezső

órák- és ékszerész

:: ZOMBOR, főutca 4., Frey-féle ház. ::

megfontolt haladásnak a hive? Vagy nem sokkal inkább ráillik a lemondás vádjára a Justh-pártra, mely a hatalom kedvéért máris szegre akasztotta a függetlenségi és 48-as pártnak legsarkalatosabb elvét, a perszonális uniót?

Melyik oldalon van az igazság? Itéljetelek és válasszatok!

Justh Gyula büszkén veri a mellét, hogy száz beszédet mondott az általános, egyenlő és titkos választójog érdekében s ezzel fényes bizonyítékát adta, mily törhetetlen hive s mily lelkes apostola a demokrata haladásnak. Ez igaz. De mikor reakciós törekvésekkel gyanusítja meg a nemzeti munkapártot, ismét belefördül a pártjával együtt született nyílt tóditás hibájába, mert a Khuen-Héderváry kormány és pártja szintén az általános választójog alapján áll. Van, van különbség a Justhek és a munkapárt általános választójoga között, bizonyos. A munkapárt a választójog általánosításában csak addig a határvonalig hajlandó elmenni, melyet a magyar állam nemzeti jellege von meg, Justhek ellenben ezen a határon túl is általánosítanak s ezzel könnyelműen kockáztatják az államalkotó magyar nemzet hegemoniáját. Justhek demokratizmusa nemzetetlen demokratizmus, a munkapárt demokratizmusa ellenben nemzeti demokratizmus.

Melyik párt szolgálja hát a nemzet érdekeit? Itéljetelek és válasszatok!

A Justh-párt az obstrukciót hirdeti, mely rombol, a munkapárt a munkát, mely épít; a Justh-párt a féktelen harc sárkányfogait veti el, a munkapárt a dolgos béke áldásait hintegeti.

Melyik párt áll a közjó szolgálatában? Itéljetelek és válasszatok!

Végül a zombori Justh-párt hazafiatlansággal vádolja a zombori munkapártot, mert szerb születésű jelöltet állított. Jó. De ha magyar párt programja alapján szerb származású jelöltet állítani hazafiatlanság, akkor a nemzetellenes szerb radikális párt jelöltjeit hét kerületben támogatni a hazafiatlanságnak hányadik hatványa lehet? Ha minden nemzetiség magyar pártok zászlaja alá sorakoznék, nem volna többé nemzetiségi kérdés; ellenben ha minden magyar párt olyan szerencsétlen paktumot kötne, hogy két magyar jelölt támogatása fejében hét államellenes törekvéseknek hódoló nemzetiségi jelöltet támogatna, az állam magyar nemzeti jellege felett hamarosan megkondítanak a lélekharangot.

Melyik párt igazibb hazafi hát? Itéljetelek és válasszatok!

A választás küszöbén.

A választási hullámok a tetőpontot érték el. Az utolsó órák bekövetkeztek, melyekben a választók felelősségük teljes tudatában fognak az ország sorsa felett dönteni. Mert a választópolgárság lesz felelős azért, ha olyan lesz a képviselőház, amely nem dolgozni, hanem forradalmat játszani fog.

Az obstrukció hősei minden igyekezetükkel, minden szavukkal forradalmat hirdetnek. Durva erőszakkal akarják megakasztani a nemzet érdekében való munkálkodást.

A magyar nép józanságáról tesz a mostani választáson vizsgát. Ha itt és most elhagyja veleszületett okos józansága, mely a veszély pillanatában mindig megnyilatkozott, akkor veszve van minden és nem lesz ideje jóvátenni a vak szenvedély diktálta és jóvá nem tehető sulyos hibát.

Azokat az urakat, akik forradalmi jelszavakkal megzavarják a nemzet józanságát, most van alkalmuk megsemmisíteni.

Meg kell őket semmisíteni, el kell őket pusztítani a közéleti szereplés teréről. Az olyan embereknek, akik a forradalom apostolainak csaptak fel, nincsen helyük a magyar parlamentben, amelytől a nemzet komoly, céltudatos, eredményes munkát vár.

Azok az emberek, akik a nemzeti munka békeességét megakasztani akarják, nem kockáztatnak semmit, de tönkre teszik a nemzetet, annak létét veszélyeztetik. Az ország érdeke, haladása előttük nagyon kicsi dolog, ők csak obstruálni akarnak sértett hiúságból, gonosz makacsságból, ha belepusztul is az ország.

Utam . . .

Utam csüggedt világon vitt keresztül.
Enyémekek voltak a gondok, az árnyak.
Mit Istenek sorsul hősöknek szántak,
Lelkem nem bírt megválni a keresztül.

Itt állok fényes kapud előtt, Élet!
Fejemnek bőjtök glóriája lángol.
Ó adj nekem a kelyhed mámorából,
Legyenek izzók a napok, az éjek!

Harsanjanak meg lakomás toroknak
Büvös csengésű arany trombitái.
Várjon menyegző, biboros, királyi
Csókos szüretje dévaj asszonyoknak.

Mi hátra van még, dús gyönyörbe éljem.
Övezzen át sok mástól elesent rózsza.
Ugy lepjen meg a Styx öreg hajója
S evezzen át a tulsó partra vélem.

Nógrádi Pap Dezső.

Mámor.

— Ha tetszik, velem tarthat! — szólt Enrico Bottarihoz a szőke contessina Livia de la Rocca, midőn a park kapuján kilépett, hogy felszálljon az ott várakozó automobilra.

A szikár halvány fiatalember, a contessina öcsésének nevelője nem tudta, mi történik vele. Szíve mélyén, titkát aggódó gonddal őrizve, lázas, reménytelen szerelemmel imádta a büszke leányt, kinek mosolyáért grófok és hercegek vetekedtek, s ki eddig tudomást sem látszott venni Bottari létezéséről.

Zavartan, szinte szédülve a kocsiba segített a grófnőt és félénk ügytelenséggel melléje ült.

A soffőr becsapta az ajtót és várakozni látszott.

— Amatiba! szólt Livia.

A kocsi, negyven lőerejű, ragyogó Mercedes, megindult a szelid lejtésű, kitünően gondozott országúton, mely a márciusi virágpompában álló dombot félkör alakban övezte, a kastély és park csakhamar elmaradt mögötte.

Enrico nem mert a contessinóra nézni, hanem kitekintett a száguldó kocsiból a domboldalra, melyen pompás villák és apró kunyhók álltak festői összeviasságban. A kunyhók némelyikét csaknem teljesen elborították a rájuk hajló cýtésus-bokrok arany-

sárga virágfürtjei, a falakra felfuttatott glécinia ágai roskadoztak a lila virágpompa alatt. A domboldal felől mámorító virágillatot hozott a szellő.

A leány sűrű, barna fátyla alól, melyet a gyors robogás légáramlata hevesen lobogtatott, lopva figyelte Enrikot. Szemeinek azurkékje a vörhenyes fátylon át zöldes fényben ragyogott, s ajkain jókedvű, csaknem pajkos mosoly ült. A fiatalember zavara láthatólag mulattatta.

— Enrico! — szólt lágyan s előre-hajolt, úgy hogy Bottarinak akarva, nem akarva, arcába kellett néznie.

A nevelő keresztnevének hallatára elfelejtette a világot maga körül. Dobogó szívvel, tágranyilt szemekkel bámult a csodaszép leányra, a ki a fátylát felhajtotta.

— Parancsol grófnő . . . — hebegte.

— Ön bizonyára nem tudja elképzelni, hogy miért hívtam magammal? Azt azonban tudja, hogy szeszélyes vagyok?

— Tudom grófnő . . . — válaszolt Enrico, s arca, mintha felhő árnya érte volna, pillanatra elborult, mert a fiatal Belmont

Most csak az a kérdés, hogy a nemzet megadja-e nekik a lehetőséget az obstrukcióra és a napidijfelszedésre.

A Justh-párt taktikája országszerte egyforma. Ők a valódi, az igazi hazafiak. Hazaáruló, gazember, aki nem csatlakozik hozzájuk. A derék honmentők úgy belelarmázták magukba a nem létező terrorizmust és úgy beledolgozták magukat az erőszakoskodásba, hogy mindazt a terrort, azt az erőszakot, amelyet a velük nem egy táborba tartozó polgárokkal ők maguk elkövetnek, a munkapárt nyakába varrják.

Ez a párt, mely vad kiméletlenséggel és erőszakkal dolgozott akkor, mikor még a képviselői mandátumok birtokában volt, most a választási harc idejében is minden erejét arra fordítja és fordította, hogy személyi gyűlölséget hirdessenek és megakadályozzák a békés munkára való tömörülését a polgárságnak.

Hivatalos, de teljesen hivatás nélküli helyi lapjuk is azt a taktikát követi, mely a Justh-pártot jellemzi és siró, káromkodó hangon panasolja, hogy milyen erőszakoskodás történik velük szemben, velük, akik méltóságteljes nyugalommal viselkedtek mindenkor az egész választási mozgalom ideje alatt (?) és akik soha egy percre sem feledkeztek meg komoly polgári mivoltukról.

Nem „színes rongyokért áldozza” fel az ország függetlenségét, ő magyar nemzeti politikát csinál, nem osztrák politikát, mint e párt főszokkéja, Justh újabban termékeny elméjével kitalálta.

A munkapárt szerinte osztrák munkapárt, ha mindjárt „nemzeti”-nek mondja is magát. Ez neki mély, sőt legmélyebb meggyőződése. Őneki, aki oly igen tudja, milyen munka az osztrák

nemzeti. Szerinte a kiegyezést megcsinálni az ő pártjával: magyar nemzeti munka. A kvótát emelni: magyar nemzeti munka. De, hogy leszállt az elnöki pódiumról és felkapott az obstrukciós táltosra és másnak kell ezt a „magyar nemzeti munkának” elkeresztelt kiegyezést megtartani, amíg muszáj és a felemelt kvótát fizetni, ez már: osztrák nemzeti munka.

Most mindenki fekete-sárga lelkű, aki nem tartozik Justhék táborába, de menten nemzetiszínűre változik, ha Héderváryék mennek és Justhék jelennek meg abban az átkos Burgban.

A választási visszaélések ellen köriratot szerkesztett a honmentő Justh-párt, melyben elmondja, hogy nem szabad túrni, hogy a honpolgár megbénítva érezze magát szabad meggyőződésében, sem remények, sem félelmek által. Ez úgy értendő, hogy mindenkinek teljes szabadsága legyen Justhékra szavazhatni, ellenben aki annyira elvetemült, hogy másra meri adni szavazatát, arról tudja meg ország-világ, hogy aljas judáspénzkereső, részeges disznó.

Ők mondják ezt, Justhék, akiknek a választás harcában a durvaságnál, az ócsárlásnál, megszólásnál, a záptojásnál egyéb elvük és fegyverük nem volt és nincs és akik *mindenáron* a hatalmon akartak maradni és hogy kirugták őket a nem nekik való helyről, hát most felcsaptak politikai erkölcsösözöknek és népkioktatóknak.

Orditozásuk mindazért van, mert maguktól már eleve elhárítani igyekeznek azt az ódiomot, melyet felidézni akarnak a választások napjain, amikor majd az a szegény, jóhiszemű nép ezeknek a politikai szabólegényeknek

ámitásai és uszításai folytán erőszakhoz fordul és a hatóságok a béke, rend és nyugalom érdekében hatékony eszközökhöz lesznek kénytelenek folyamodni.

Már előre zengi ártatlankodó, ravasz szemforgatással, hogy: „valószínűnek tartja, hogy nálunk is akadnak gyalázatos egyének, akik a választás napján rárontanak a békés polgárokra.” Miközben így fuvolázik a kis hivatlan, azonközben csakugy zudulnak a névtelen fenyegető levelek Nikolits György dr. választási elnökhöz, melyben lelévéllel, leütéssel és leszurással fenyegetik.

Ki küldheti a munkapárti elnök nyakára e névtelen fenyegető leveleket? Kinek a táborában gondolja a békés polgár azokat, akik ilyen leveleket irnak?

Nagyon jól tudjuk, hogy az kiabál tüzet, akinek a háza ég. És ha csakugyan kiüt a tűz, akkor könnyű kitalálni, ki gyújtotta meg, nem kell sokáig keresni a tettest, hiszen előre ordította világgá, hogy „valószínűnek tartja”, hogy lesz tűz, fejbeverés és egyéb tettlegesség.

Igy készülnek a „honmentők” a legszebb polgári joguk gyakorlására.

Elérkezett az utolsó óra és azzal együtt a *hazaffyak* végperce. Nem fognak tovább garázdálkodni szabadlegények módjára, mert a polgárság józan-sága, felelőssége tudatában a közélet teréről elsöpri őket. A közélet tisztasága, a polgárok békéje, az ország boldogulása függ attól, hogy ezek tovább ne garázdálkodjanak az ország javaival. Aki át van hatva attól a tudattól, hogy békére és erős munkára van szüksége ennek a boldogtalan országnak, az nem fog azokra szavazni, akik eddig csak arról tettek bizony-sá-

grófra kellett gondolnia, aki három héttel ezelőtt föbelötte magát Livia miatt.

— Nos, megmondom, hogy miért hívtam, szívt hangját halkítva Livia, azután hangosan odaszólt a sofförnek:

— Gyorsabban!

A gépkocsi hangos bugással szelte a levegőt, a szelid kanyarulatu uton ügyesen kikerülve a szemközti jövő járműveket.

Livia hevesen megragadta Enrico kezét, kinek agyába tölült a vér.

— Azért hívtam, — szívt hevesen — mert szerelmes vagyok! Tekintsen körül, nézze a virágzó fákat, a bokrokat, a kertek virágait... Érti a virágzás mámorító illatát? Ezeket mind a tavasz, a szerelem mámorá bódította el. Csoda-e, ha én is rabja lettem a mindenható érzésnek, melynél nagyobb, fenségesebb, hatalmasabb nincs a világon...

Enrico szédült. Karjával önkénytelenül magához szorította a grófnőt, aki ezt ellenkezés nélkül tűrte.

— És én azt, akit szeretek, gyötörni akarom — folytatta a leány. — Meg akarom kinoszni, hogy érezze ő is azt a maró félté-

kenységet, a mit én... Giulio Colonna herceg látni fog bennünket, mert ilyenkor mindig erre lovagol... Ah, hogy meg lesz lepve, ha együtt lát bennünket és mint kinezza majd a féltékenység!...

Enrico Bottari szívében rombadőlt egy világ. Egy ragyogó, csodaszép tündérvilág, mely hirtelen, váratlanul édent varázsolt élete sivárságába, de el is tűnt nyomban, mint a fata morgana ködképei.

A gépkocsi százhusz kilométer sebességgel rohant az uton, mely itt nyilsebesen neki tartott a völgynek. A távolban kocsi közeledett s a sofför kormányozni akart, hogy kikerülje.

Ijedten vette észre, hogy a kormány nem engedelmeskedik. Hevesen a fékhez kapott, de oly erővel, hogy a foggantyú a kezében maradt.

Halálsápadtan hátrafordult.

— Elvesztünk! — szívt kétségbeesetten a grófnőhöz.

Livia azonnal tisztában volt a rettenetes helyzettel. Kissé távolabb az ut éles kanyarulattal balra fordult, mert jobbról me-

redék szakadék hull alá a völgybe. Ha a kocsi egyenes irányban halad, a biztos halálba rohannak, mert a gyenge mellvéd nem tud ellene állani a negyven lóerőnyi rohamnak.

A kocsi most nagyot zökent egy az ut közepén heverő kőben, s a sofför nagy ivben kirepült.

Livia a zökkenéstől Enrico ölébe esett, aki szorosan magához ölelte. Az utat Bottari is jól ismerte, ő is tudta, hogy percekig meg vannak számlálva.

Valami esztelen, örült mámor fogta el. Ajka a leány ajkát kereste s Livia önkénytelenül Enrico nyaka körül fonta karjait. És Bottari gyönyörűséggel érezte, hogy a leány ajkai hevesen viszonzózzák forró csókjait...

Mikor később emberek siettek a szerencsétlenség színhelyére, a szakadék mélyén holtan megtalálták Enrico Bottari és Livia de la Rocca grófnőt. Szorosan, csaknem szétválaszthatatlanul átölelve tartották egymást és arcukon a boldogság derüje ült.

Zoltán Vilmos.

got, hogy az országot, a nemzetet erkölcsileg és anyagilag tönkre tudták tenni, hanem azon jelölt mellé áll, kinek munkásságától az ország fejlődését, békéjét várja.

* * *

A pártok elhelyezése és felvonulása a választás napján.

A *dr. Konyovits-párti* választók gyülekezési és tartózkodási helye: a Bajai-utca, a Szt.-György-tér, a Kossuth-utcának a Csitaonica épület előtti része és végül a Gromon-utcának a volt sólyom-koresma előtti része az itt felállítandó katonai kordonig; a cservenkai választók részére a Rákóczi-ut és a Széchenyi-körutnak a Ratár-koresma előtt vont katonai kordonig terjedő része.

A *Fernbach párti* választók gyülekezési és tartózkodási helye: a Szt.-Háromság-tér s az egész Szt.-János-utca és a báró Vojnits-utcának a mézárszékeknél vont katonai kordonig terjedő része; a cservenkai választók részére a Nemesmiliticsi-ut, Konyovits-utca, Eötvös-körut és a Széchenyi-körutnak a Ratár-vendéglő előtt huzott katonai kordonig terjedő része.

Az *Ehrlich-párti* választók gyülekezése és elhelyezése: Zrinyi- (volt Párisi)-utcának a tűzoltó (Kuntits) koresmáig terjedő része s a Gromon-utcának a volt sólyom-koresmánál huzott katonai kordonig terjedő része.

A *Buchinger-párti* választók gyülekezése és elhelyezése: a Zrinyi-utcának a Heindlhofer-háztól a Kuntits (tűzoltó)-féle vendéglőnél vont katonai kordonig terjedő része.

A *Konyovits-párt* választói a Bajai, Nagytplom-, Zarándok- és Kossuth-utcán, a *Fernbach-párt* választói a Szt.-János, Trefort-, Basa- és Posta-utcán, az *Ehrlich-párt* választói a Zrinyi-utcán, a *Buchinger-párt* választói pedig a Zrinyi-utcán át vonulnak be az előző pontban megállapított gyülekezési helyükre.

A választóknak a megállapított gyülekezési helyekre kocsival vagy lóháton megjelenni tilos.

A pártok részére fentartott helyek csakis a képviselőválasztói jogosultsággal bíró polgárok elhelyezésére szolgálnak; minek folytán ezen helyeken a választói jogosultsággal nem bíró egyéneknek csoportosulása és a választópolgárok közé vegyülése szigorúan tilos.

A Konyovits-párti választók a városháza keleti kapuján a Szt.-György téren át;

A többi másik 3 párt választói pedig a városháza nyugoti kapuján a Szt.-Háromság-téren át vonulnak be a szavazó helyiségekbe.

A városháza udvarán és annak folyosóin csakis a szavazásra 10—10, esetleg az elnök külön intézkedésére 20—20-anként felvonuló választók tartózkodhatnak s ezek is leszavazás után azonnal rendes gyülekező helyükre távozni kötelesek, hogy az utánok érkező szavazók akadálytalanul juthassanak a szavazatszedő küldötségek elé.

A szavazáshoz fegyverrel vagy bottal megjelenni szigorúan tilos.

H I R E K.

Mikszáth Kálmán.

A boldog ember nincs többé. Boldogságának ideje itt alant csak néhány pillanat volt, hogy odafent örökkévalóság legyen. Ő

nem vesztes. A veszteség a hű feleségé, a szerető gyermekeké és a megbecsülő nemzeté. A nagy mesemondó gyönyörű meséinek fonala örökre elszakadt. Pedig ki tudja, minő remek gyöngyök fűződtek volna még reá. A magyar nyelv csodásan zengő hárfája megrepedt. Pedig még annyi bővös-bajos dallam zendülhetett volna ki belőle. A nemzet nevelő mestere elnémult. Pedig még sok-sok bölcs tanítás áradhatott volna nemes lelkéből, szózatoss ajkáról.

Az író boldogságát meg akarta tetézni a politikai boldogságával. A politika azonban nem becázta úgy, mint a múzsa. A kegyetlen politika megkövetelte, hogy rozoga egészséggel kortesutra keljen. S ez a kortesut megölte.

Mikszáth Kálmán, a nemzet dicsősége, a nemzet halottja. A nemzet temeti, úgy mint Kossuth Lajost, Jókai Mórt.

A sir nem viszi el tőlünk egészen. Lelkének kincsei itt maradnak közöttünk, hogy gyönyörködtessenek és oktassanak halála után is örökké. Ezek az elévülhetetlen kincsek fenn fogják tartani dicsőségét a késő utókor emlékezetében is.

Schumann a zombori szabad lyceumban.

Élvezetes és minden tekintetben művészi színvonalon álló előadásban volt részük azoknak, akik a szabad lyceum vasárnap előadásán megjelentek, kiváló szakérők közreműködésével Schumann Róbert szerzeményeiből voltak szemelvények bemutatva. Az előadás 3 részből állott: dr. Ferencsik Lajos főgimnáziumi tanár, a kaszinói dalárda al-elnöke s kitünő zene-esztetikus behatóan ismertette Schumann életrajzát, működését s szerzeményeinek válfajait. Az elismerésnek jelei az éljenzés elhangzása után jelent meg a pódiumon Csavojác János és huga Paula. Meleg ovációval s tüntető tapsviharral fogadta őket közönségünk. A nagy szerző A-moll szonátáját adták elő. Elragadt bennünket a szép szerzemény magas röptével, de azt csakis ilyen interpretálásban élvezhettük, aminőt ők ketten együtt nyújtottak.

Csavojác Paula „Arabeske“ C-dur és „Alla Polacca“ c. zongora szőlőjének befejezése után a csodálkozás moraja futott végig a hallgatóság sorai között. Ép oly biztosan uralja a zongorát, mint hátyja a hegedűt. Tökéletes mindakettő s művészetük varázsával simulnak a szerzemény gondolatmenetéhez. Percekig tartó taps jutalmazta.

Ezután kerültek sorra Schumann által megzenésített költemények és balladák: a) A Heine-féle „Dichterliebe“ sorozatból: Nem átkozlak. Énekelte Marschall Béla. b) A Chamisso-féle „Frauen-Liebe und Leben“ sorozatból: 1. Nincs, nemesb ki volna, mint ő. 2. Való ez lehet-e vajjon? Énekelte Trischler Gyuláné. c) Az Elchendorf-féle „Lieder-kreis“ sorozatból: Loreley (Waldgespräch). Énekelte Hrabovszky István. d) A „20 aus-gewählte Lieder“ sorozatból: 1. A napsugárhoz. Énekelte Trischler Gyuláné. 2. Katicabogár. Énekelte Rác Sománé. 3. A két gránátos. Énekelte Marschall Béla. 4. Katona arája. Énekelte Rác Sománé. 5. Románc. Énekelte Hrabovszky István. 6. Dehogy megyek. Énekelte Rác Sománé. A zongorakíséretet Marschall Béla, Rác Lolika és Tomcsányi Aladár látták el.

Ezzel sz előadással fejezte be a szabad lyceum egyesület ezen ciklusának sorozatát.

Nem mulaszthatjuk el, hogy ez alkalommal hálás köszönettel adózzunk a mi kiváló kultúregyesületünk vezetőségének azért a páratlanul odaadó fáradozásáért, hogy sorozatos előadásaiban egyesíti a szépet a hasznossal s gyönyörködtetve tanít. Viszontlátásra.

Kinevezés. Az érseki hatóság Ruff Istvánt bezdáni kántorrá nevezte ki.

Közigazgatási bejárás. Óbecséről írják: A tervezett új utcakövezések ügyében a közigazgatási bejárás pénteken és szombaton lett megtartva Michalovits Kornél alispánhelyettes elnöke alatt. A bizottságban résztvett Zsigmond János vármegyei tb. főjegyző, Sztankovits György műszaki tanácsos, Kendé Ignác vármegyei főmérnök. A tervek részletes megállapítása után most, ha a hatósági engedély az építésre meg lesz, úgy arra az árlejtés ki lesz írható.

Uj nagyközség. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a Bács-Bodrog vármegyében tartandó tavaszi versenyek programja: I. nap június 11-én, szombat délután fél 4 órakor. 1. Maximovi-díj. Handikap. Tiszteletdíj az I., II. és III.-nak 9 galamb. Három hiba kizár. Tét 20 korona. 2. Poule. II. nap június 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor. 1. Nikolics-díj. Handikap. Tiszteletdíj I., II. és III.-nak 9 galamb. Három hiba kizár. Tét 20 korona. Délután fél 4 órakor. 2. Egyleti nagy díj. Tiszteletdíj az I., II., III. és IV.-nek. Távolság 25 méter, 12 galamb. Négy hiba kizár. Tét 30 korona. Oly lövők, kik a pesti vagy külföldi versenyeken díjat nyertek, 28 méterről lönek. 3. Poule. III. nap június 13-án, hétfőn délelőtt 10 órakor. 1. Záró handicap. Vigaszverseny oly lövők számára, kik fenti versenyszámokban első díjat nem nyertek. Tiszteletdíj az I. és II.-nak 7 galamb. Három hiba kizár. Tét 10 korona. 2. Poule. Az összes versenyszámokban csakis a Bácskai Galamblovó-Egylet alapító és rendes tagjai lehetnek. A versenyek a zombori löversenyterén levő nagy tribün előtt folynak le. Nevezés a helyszínen.

Galamblovó verseny. A Bácskai Galamblovó Egylet által folyó évi június 11., 12. és 13-án Zomborban tartandó tavaszi versenyek programja: I. nap június 11-én, szombat délután fél 4 órakor. 1. Maximovi-díj. Handikap. Tiszteletdíj az I., II. és III.-nak 9 galamb. Három hiba kizár. Tét 20 korona. Délután fél 4 órakor. 2. Egyleti nagy díj. Tiszteletdíj az I., II., III. és IV.-nek. Távolság 25 méter, 12 galamb. Négy hiba kizár. Tét 30 korona. Oly lövők, kik a pesti vagy külföldi versenyeken díjat nyertek, 28 méterről lönek. 3. Poule. III. nap június 13-án, hétfőn délelőtt 10 órakor. 1. Záró handicap. Vigaszverseny oly lövők számára, kik fenti versenyszámokban első díjat nem nyertek. Tiszteletdíj az I. és II.-nak 7 galamb. Három hiba kizár. Tét 10 korona. 2. Poule. Az összes versenyszámokban csakis a Bácskai Galamblovó-Egylet alapító és rendes tagjai lehetnek. A versenyek a zombori löversenyterén levő nagy tribün előtt folynak le. Nevezés a helyszínen.

Koch Róbert meghalt. Koch Róbert, a tudósvész és a pestis bacillusának fölfedezője, a világszerte ismert bakteriológus Baden-Badenben meghalt. Koch Róbert szivbajos volt és kurát akart tartani, de a hatvanhat esztendő emberen nem tudtak már segíteni.

Jubiláló dalegyesület. Amint bennünket értesítenek, az ország dalegyesületeinek nesztora, az apatini férfi dalárda f. évi augusztus hó 20. és 21-én nagy dalversenyyel egybekötött 50 éves jubileumi ünnepséget ül. Aki tudja azt, hogy mit jelent az egy dalos egyesületnek 50 évet megérni, az méltányolni is tudja ezen ünnepély kiváló horderejét. Ha figyelembe vesszük még azon körülményt is, hogy egy németajku községben vállalkozott ez az egyesület a magyar dal művelésére s vitte azt diadalra, úgy meg kell hajolnunk az egyesület előtt s ünnepélyüktől már csak azért sem szabad elmaradnunk, hogy megmutassuk azt, miszerint minden a magyarságért folyó küzdelemben mi is részt kérünk s azt támogatni kötelességünk. Felhívjuk tehát dalos egyesületeinket, hogy az ünnepélyen — amely nagyarányúnak ígérkezik — okvetlen részt vegyenek. Az egyesület gondoskodott kiváló szép versenydíjakról, gondoskodni fog ingyen elszállásolásról, hajó vagy vasuti kedvezményes jegyekről, a vasut- vagy hajóállomásokról ingyenes elszállítással. Lesz tombolaestély, színelőadás, hangverseny, dunai disz csónakozás, kirándulások stb. egy szóval a részletes program oly dus és tartalmas, hogy a résztvevők kellemesen fogják az időt eltölteni és bizonyára a dalárda mindent el fog követni, hogy a résztvevők onnan kedves emlékekkel távozza-

nak el. Már az is bizonyítja az ünnepély nagyszabású voltát, hogy az ország összes törvényhatóságait, rendezett tanácsú városait, fő és alispánjait és az ország összes dal-egyesületeit is meghívta. Figyelmébe ajánljuk tehát az ünnepélyt a meghívottaknak. Azokat a dalosegyesületeket, amelyek tévedésből vagy a meghívónak a postán történt elhanyagolása folytán meghívót nem kaptak, kéretnek (azt is, hogy versenyezni fog-e vagy se és mily darabbal), hogy 1910. évi június hó 15-éig jelentkezzenek.

Félarú vasuti jegyek. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a szolgálaton kívül utazó katonaszemélyek és ezek családtagjai, továbbá a községi és felekezeti tanszemélyzet 50%-os menetdíjkezdvevényben részesüljenek. A félarú menetdíjkezdvevényre igényjogosultságot nyernek a felekezeti jogakadémiák, teológiák, továbbá a különféle felekezetek, valamint a törvényhatóságok, községek és magánosok által fenntartott nyilvánossági joggal felruházott középiskolák, gimnáziumok, reál-, kereskedelmi, felsőbb leány-, polgári, népiskolák és óvodák tényleges szolgálatban álló, rendszeresített állást betöltő tanítói, tanítónői, óvónői, beleértve a nyilvános iskolákban működő rendszeresített hitoktatókat is. A kedvezmény csak az említettek személyére vonatkozik; a nem állami tanszemélyzet családtagjai ugyanis semmiféle utazási kedvezményben nem részesülnek. Ugyancsak nem élveznek kedvezményt a felsorolt nem állami intézetekben működő állami nyugdíjas tanárok, tanítók, tanítónők és óvónők. A kedvezmény igénybevételének módzata általánosságban ugyanaz, mint az állami és törvényhatósági tisztviselőkkel szemben. Az arképes igazolványok kiállítására, amelyet az ellenőrzés szempontjából a teológiák, jogakadémiák és középiskolák igazgatósága, illetőleg a népiskolák és óvodák illetékes királyi tanfelügyelője szabályszerű igazolási záradékkal és hivatalos pecséttel lát el. Az eljárás egyszerűsítésének érdekében kívánatos, hogy az egyes iskolákban és intézetekben a kedvezmény igénybevételére jogosított tanárai, tanítónői, tanítói és óvónői közös folyamodványt nyújtsanak be. Az arképes igazolvány kiállítási díja 2 korona. A katonatisztek, katonai tisztviselők és egyes katonai havi ljasok szolgálaton kívüli utazásaira a kereskedelemügyi miniszter az ezidőszerinti 33%-os vasuti kedvezményt 50%-ra emelte fel és ezt a kedvezményt — eltérőleg az eddig érvényben volt rendeltől — az említettek családtagjaira is kiterjesztette. A kedvezmény igénybevételének módzata az, hogy a kedvezményt igénybevevő katonatisztek, katonai tisztviselők és egyes katonai havidíjasok minden egyes alkalommal és minden utra vagy az igazgatóságához, vagy pedig az illetők lakhelyéhez legközelebb eső üzletvezetőséghez forduljanak.

Nyilvános vizsgák. Bulkeszin f. évi május hó 25-én voltak a nyilvános vizsgák. A vizsgákon az új dékán Ott Fülöp ókéri ág. h. ev. lelkész vett részt. A vizsgák felett a dékán megelégedését fejezte ki.

Halálozás. Mallin Károly nyugalmazott boróci jegyző folyó 26-án életének 70 ik évében rövid szenvedés után Hódságon meghalt. A megboldogult hült tetemeit folyó hó 27-én délután 5 órakor nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Nagy jégeső. Folyó hó 21-én délután másfelőrs tyuktojás nagyságu jégeső pusztított Csonoplya határában és óriási károkat okozott.

Mathuzsálemi kor. Dusanits Vászai zsárkóváci lakos 103 éves korában a múlt héten halt el. Az öreg megérte életében azt, amit ritka embernek van alkalmá megérni, mert csak minden 75 évben látható. A Halley-üstökös. Az öreg Dusanits látta, mikor élete javában levő fiatal, 30 éves ember volt és látta, mikor a száz évet meghaladta. Az ősz patriárka családja szerető körében, azoknak őszinte szeretete mellett élt le utolsó napjait és a múlt héten békével szívében hagyta el a földi életet és költözött örök hazájába.

Zombori vásár. A zombori országos vásár folyó évi június hó 5-én és 6-án lesz megtartva.

Halálozás. Özv. Vilesek Miklósné szül. Wimmer Lujza Baján folyó hó 25-én meghalt, kibén Dömötör Pálné nagyanyját vesztette.

Megverte az apját. Nedelykov Zária titeli lakos a napokban édesatyját, mert ez neki pénzt nem adott, úgy megverte, hogy súlyos sérülést ejtett rajta. Az elvetemült ember azzal védekezik, hogy ittas volt.

Hetipiac Béregen. A béregi községi képviselőtestület legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy szerdai napon egyszer hetenként helypénzzel össze nem kötött hetipiacot létesít Béreg községben. A képviselőtestületi határozatot jóváhagyás céljából Bács-Bodrog vármegyéhez terjesztették be. Az új hetipiac létesítése nagyban hozzá fog járulni a különben igen csendes község forgalmának élénkítéséhez.

Leesett a fáról. Bulkeszin folyó hó 27-én egy asszony szederlevél szedés közben leesett a fáról s lábát törte. A szerencsétlenül járt asszony lábát valószínűleg amputálni fogják.

Repülő nap Szegeden.

— Saját tudósítónktól. —

A modern tudomány az Alföld legnagyobb városába jött, bemutatván az aviatika diadalutját. Még alig hat hónappal ezelőtt emlékeztünk meg a nagy francia aviatikusról, midőn Budapesten volt diadalutján. Ma már gépeit úgy megülik, mint az Alföld csikósa a lovat. Biztonsággal kényszeríti a benneülő, hogy hasítsa a levegőt oly irányban, mint kívánja s mégis a monoplánrendszer hiányosságait emlegetik.

Szeged a Délmagyarország rendezte repülő napra már napokkal, sőt hetekkel előbb is készült. Ugy látszott, mintha Ikarus szárnyait nem a nap heve akarja megolvasztani, hanem az eső akarja leverni. Egész éjjel permetezett, de reggelre kitisztult, úgy hogy a vonatok ezrivel hozott közönsége örömmel nézett a délutáni élvezet elé. A repülés délután 5—7-ig volt kitérve, de már a kora délutáni órákban óriási tömeg lepte el a Petőfi Sándor sugárutat, mely a löversenyterre vezet. Igazán türelmesen várakozott a közönség, midőn egyszerre megjelent a vörös zászló, jelezve, hogy gróf Montigny mindjárt felrepül. Kevéssel 6 óra előtt a motor zugó hangja riasztotta meg a lovasrendőrök türelmetlen lovait. Egyszerre a szárnyát kiterjesztett madár futni kezdett. Egy pár pillanat és frenetikus taps, vivat, éljen tör ki a meglepett közönség ajkairól, s hirtelen emelkedni kezd a nehéznék látszó madár. Visszafojtott lélegzettel nézte „Szeged népe“, mint uralja a legyőzhetetlen levegőt az ifjú gróf. De nini, hirtelen fordul, mint a vérese, mely lecsap zsákmányára, aláereszkedik, majd hirtelen magasba röppen, mutatva, hogy immár ő ura a levegőnek. De egyszerre újabb fordulóhoz jut s lassan ereszkedik alá. A meglepetés kinos moraja, a visszafojtott lélegzet, a szivdobbanások is hallatszanak, gróf Montigny gépe a földön elterül.

De a gróf, mintha semmi sem történt volna, kiugrik, mire a mentők odaérkeznek, a gróf saját lábán kedélyesen a közönség lelkes ovációja mellett a kiindulóhoz tartott. A gépnek ugyanis esavarja eltört. De csakhamar megjelent a kék-sárga zászló, jelezve, hogy a grótot nem hagyta cserbe bátorsága s újból felrepül. Croquet még eddig a közönség előtt nem működött, új gépre felszállni

nem tartotta biztosnak, addig a merész gróf sietett, hogy megmutassa az aviatika diadalát. Mint a csikós, midőn lovat cserél, ült büszkén, mint férfi gróf Montigny a másik gépre. Megjelenik vörös zászló, leirhatatlan a hatás, amit az újból felszálló gróf a közönségnél elért.

Midőn először megkerülte körülbelül 15—20 m. magasságban az 500 méteres teret, a közönség kendőjét lobogtatva fogadta a grótot. De ugylátszik szerencsésjéte elvakítva harmadszor is szállott, hanem a város felé tartott, megakarva újból kerülni a teret. De a legyőzhetetlen lég be akarta mutatni hatalmát, s a gróf újból leesett, de ismét szerencsésen, mert éppen a tér melletti pocolyába zuhant s így semmi baja nem történt. A mentők csilingelő kocijára nem volt ismételt szükség, mert a derék grótot nem hagyta el humora, vizhatlan ruháján nem látszott nyoma a szerencsétlenségnek. A rendőrségnek akadt csak kemény munkája, mert a lelkesült tömeg követelte, hogy emeljék fel a grótot, megmutatandó, hogy nem történt semmi baja.

A grótot mindenütt ovációval fogadták. A közönség szétoszlott; s Szeged népe elmondhatta, „láttuk a repülő embert.“

—6—

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Bonta Károly, a kerényi választókerület néppárti képviselőjelöltje az 1910. év május hó 15-én Bácsgyulafalván megtartott programbeszédje alkalmával többek között azt mondta, hogy a községben összesen három zsidó család lakik, de ez is sok ebből a fajból. Rólam pedig azt állította, hogy én piszkos, gyáva, gazember zsidó vagyok. Ezenfelül a zsidóságot a lehető legkiméletlenebb szavakkal ostromozta.

Ilyen elvekkal, igen tisztelt Bonta ur, nálunk zászlót bontani nem lehet. Mi a más vallásfelekezetű embertársainkkal a legjobb viszonyban élünk és aki azt megbontani törekszik, az nem érdemel egyebet, mint hogy őt körünkől kikergessük.

Programbeszédének a zsidóságra vonatkozó része nem megbecstelenítő és meggyalázó a hazafias zsidóságra nézve, hanem igenis megszegyenyíti azt, aki azt elmondta.

A csekély személyemre vonatkozó becsmérlő nyilatkozatáért megtettem a fenyegető feljelentést. A bíróságnál majd viszontlátjuk egymást, ami azt hiszem nem lesz önre valami kellemes.

Bonta ur jobb lett volna otthon maradni és szépen hallgatni.

Kohn Arthur,
Bácsgyulafalva.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetemet fejezem ki ezuton mindazon ismerőseimnek, barátainak, akik felejtetlen nőm elhalálozása folytán részvétüknek adtak kifejezést és a megboldogultat utolsó útjára elkísérték.

Zombor, 1910. május hó 27-én.

Bátori György,
a Hungária étterem tulajdonosa.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**„Kühne“ Mezőgazdasági Gépgyár r.-t.
Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.**

Bács-Bodrog és Tolnamegyei képviselőisége és bizományi raktára

SZEDENIK ÉS SEBŐK, SZABADKA
VI. kör, 18. száma.

T. c.

Tisztelettel hozzuk a nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására, hogy Szabadkán VI. kör 18. számú házban (Deák-utca, Teréz-utca sarok) gazdasági gépraktárt létesítettünk.

Allandóan raktáron tartjuk „Kühne“ r.-t. mosoni és Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t. budapesti gyártmányait minden néven nevezendő gépekből, melyek régi jó hírneve minden gazda előtt ismeretes. Midőn ezen körülményről a nagyérdemű közönséget értesíteni bátrak vagyunk, arra kérjük, hogy beállandó szükségletét nálunk fedezni sziveskedjék.

Gépraktárunk megtekintése minden vásárlási kötelezettség nélkül a t. gazdaközönség rendelkezésére áll, hol készséggel szolgálunk szakszerű felvilágosítás és utmutatással a modern gazdálkodás alapján, a különféle talajviszonyoknak megfelelő gépek előnyeiről s célszerűségeiről.

Midőn még előzékeny, gyors, pontos kiszolgálásunkról biztosítjuk a nagyérdemű gazdaközönséget, kérjük szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

„Kühne“ Mezőgazdasági Gépgyár r.-t.
és az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.
képviseletisége és bizományi raktára
Szabadkán.

8-6

HIRDETÉSEK.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az „OLLA“-gummi kapható az ország minden gyógyszerárán és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jól“ feldicsérni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámat ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231., Praterstrasse No. 57. 100-29

Az OLLA skatörök által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára huzalonként 1, 6, 8 és 10 korona.

1850/kig. 1910. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Bácsföldvár község előjárósága új községi háza építési munkálatainak biztosítása iránt nyilvános írásbeli árengedményes versenyárgyalást hirdet.

Az építkezés összes költsége 56000 koronában van előirányozva. A munkát együttesen egy vállalkozónak fog kiadni.

Csak százalékos árengedményben tett a 83000/1907. III. B. M. sz. szabályrendeletben kiadott minta szerint kiállított, ivenként egy korona bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A községi Előjáróságnak Bácsföldvár. Ajánlat az 1850/1910. számú versenyárgyalási hirdetményben kiírt új községi háza építési munkálataira.

Az ajánlatok a községi előjáróságnál 1910. június hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájáig adandók be.

Ajánlattevő köteles ugyancsak az ajánlat beadására kitűzött határidőre 3000 korona összeget bántépen fejében a versenyárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással készpénzben vagy biztosítékképes értékpapírban a községi házipénztárba letenni, a készpénz után a község kamatot nem fizet.

Bélyeg és minden a vállalatból eredő törvényes illeték, nemkülönben a felülvizsgálati és utófelülvizsgálati költségek is egyedül a vállalkozót illetik, ugyancsak a műszaki iratokért fizetendő költség is.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, akik a szóban levő ipari munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A 83000/1907. B. M. közszállítási szabályrendelet 16. §-ának 11. pontjában foglaltak szigorú betartása megköveteltetik.

A versenyárgyalás Bácsföldvár községi háza tanácstermében 1910. évi június hó 10. napján d. e. 10 órakor fog megtartatni, a versenyárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A munkát az átadás után azonnal megkezdendő és október végéig teljesen befejezendő.

Vállalkozónak a vállalati összeg a községi előjáróság által meghatározandó időpontokban legalább négy egyenlő részletben fog kifizetett, míg bántépen az egy évi jótállás leteltével megejtendő utólagos vizsgálat után lesz kiutalványozandó.

A munkálataira vonatkozó tervek, rajzok, minták, költségvetés, műszaki leírás és az árlejtési általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati minta június hó 4-től 10-ig a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bácsföldvár, 1910. május 28.

Előjáróság.

Alkalmi vétel!

Egy fedeletlen Paszket-flakker;
egy motorgép; 18 drb márványasztal vasállványon; egy 10 lóerejű gőzmotor; egy daráló; egy kétkerekű GIK bámulatos olcsón
!! eladó. !!

LÁTHATÓ:

TELTSCH GÁSPÁRNÁL,
:: ZOMBOR. ::

A P O L L O

asbestpadlókészítő vállalat

STERN és EISLER
SZABADKA.

Telefon 358.

Telefon 372.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy asbestpadló-készítő vállalatunkat üzembe helyeztük. Elvállalunk padlók elkészítését, falburkolatokat, burkolásokat minden színben, csinos, izléses kivitelben, jutányos árak mellett. 20-6

Árjajánlat ingyen. — Két évi jókarbantartást garantálunk.

Zombori képviselő:

GOLDFAHN BÉLA
festő, Rókus-utca 31.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1910. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza			
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.					szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.
7.10	7.45	12.50	3.20	6.25	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.		9.40	1.05	1.50	7.30	10.00	
10.14	12.34	5.23	6.36	10.46	4.02	érk.	SZABADKA	ind.		4.50	9.50	8.43	2.07	6.37	
10.30	1.44		6.48	5.35	5.20	ind.	SZABADKA	érk.	7.24		9.38		1.21	6.25	
	2.13			6.06	5.52		Csantavér		6.51				12.53	6.06	
11.03	2.40		7.22	6.27	6.22		Topolya		6.28		9.07		12.31	5.51	
11.22	3.10		7.41	6.53	7.03		Kishegyes-Bácsfeketehegy		5.56				12.03	5.33	
11.37	3.28		7.55	7.11	7.25		Ujverbász		5.34		8.38		11.45	5.16	
11.51	3.47			7.30	7.46		Óker		5.05				11.19	5.01	
12.03	4.03			7.47	8.13		Kiszács		4.47				11.04	4.47	
12.20	4.24		8.37	8.09	8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.23		7.55		10.42	4.29	

Oda										Szeged-Rókus-Szabadka-Dálya										Vissza			
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tszsz.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.					
3.05	7.48	11.30	3.12		4.55	6.34	10.20	ind.	SZEGED-ROK.	érk.		7.25	10.48	2.57	7.53	10.01	12.17						
3.23	8.05	11.47	3.31		5.12	7.01	10.37		Rószke			7.10	10.33	2.42	7.39	9.42	11.58						
3.38	8.20	12.02	3.46		5.29	7.28	10.52		HORGOS			6.54	10.21	2.28	7.28	9.28	11.45						
3.52	8.33	12.15	4.00		5.42	7.51	11.05		Királyhalom			6.41	10.09	2.14	7.14	9.10	11.32						
4.07	8.46	12.28	4.16		5.55	8.12	11.20		Palics			6.27	9.55	2.01	7.03	8.54	11.19						
4.19	8.57	12.40	4.29		6.06	8.31	11.32	érk.	SZABADKA	ind.		6.15	9.44	1.50	6.53	8.35	11.05						
5.00	10.25	1.45		6.55				ind.	SZABADKA	érk.	7.20		1.03	6.02			10.41						
5.27	10.54	2.12			7.30				Tavankut		6.45		12.40	5.36			10.14						
5.47	11.16	2.32		7.27	7.56				Bajmok		6.22	8.49	12.23	5.19			9.56						
6.19	11.47	3.04		7.53	8.35				Nemesmilitics		5.29	8.21	11.47	4.41			9.17						
6.33	12.01	3.18		8.06	8.55			érk.	ZOMBOR	ind.	5.05	8.09	11.30	4.25			8.59						
7.20	12.26	4.00		8.28					Bácsszentiván			7.46	10.55	4.00			8.29						
7.35	12.39	4.13		8.39					Szond			7.34	10.37	3.46			8.07						
7.49	12.53	4.27		8.52				érk.	GOMBOS	ind.		7.19	10.22	3.31			7.45						
9.18		5.37		9.48				ind.	ERDŐD	érk.		6.23	9.17				6.03						
9.30		5.49		9.58				érk.	DÁLYA	ind.		6.11	9.05				5.50						

Oda				Kiskunhalas-Regőce				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.46	12.27	6.17	ind.	KISKUNHALAS	érk.	5.28	2.27	11.16			
3.57	12.40	6.30		Kopolya		5.17	2.14	11.03			
4.11	12.57	6.45		Fehértó		5.03	1.57	10.42			
4.27	1.16	7.02		Terézhalom		4.48	1.40	10.25			
4.53	1.50	7.20		Jánoshalma		4.37	1.27	10.12			
5.21	2.30	7.40		Mélykut		4.10	1.24	9.40			
5.44	2.53	8.01		Rudics		3.50	1.21	9.11			
5.52	3.01	8.19	érk.	BÁCSALMÁS	ind.	3.42	1.20	9.00			
6.16	3.30	8.4	ind.		érk.	3.32	1.21	8.24			
6.36	3.52	9.02		Madarász puszta		3.16	1.01	8.04			
6.49	4.10	9.09		Madaras		3.08	10.51	7.54			
6.57	4.18	9.16		Sanac puszta		3.01	10.34	7.37			
7.17	4.38	9.25		Katymár		2.50	10.21	7.24			
7.29	4.50	9.35		Legyen puszta		2.39	9.58	7.03			
7.45	5.06	9.47	érk.	REGŐCE	ind.	2.25	9.40	6.45			

Oda				Óbecse-Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
4.20	9.45	3.45	ind.	OBECESE	érk.	6.59	12.43	7.31			
4.42	10.11	4.07		Bácsföldvár		6.38	12.20	7.10			
5.07	10.31	4.27		Csurrog		6.22	11.53	6.53			
5.27	11.02	4.47		Zsahlya		5.58	11.19	6.26			
5.44	11.18	5.2		Boldogasszonyfalva		5.44	10.46	6.11			
6.06	11.45	5.25		Temerin		5.28	10.28	5.55			
6.15	11.54	5.34		Tiszaistvánfalva		5.12	9.59	5.35			
6.28	12.09	5.47	érk.	VASKAPU	ind.	4.58	9.43	5.19			
6.29	12.13	5.53	ind.	VASKAPU	érk.	4.51	9.42	5.18			
6.53	12.40	6.17	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.32	9.15	4.53			

Oda				Ujvidék-Vaskapu-Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
6.54	5.25	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11					
7.18	5.55		VASKAPU		5.33	2.48					
7.44	6.24		Káty		5.06	2.29					
7.55	6.40		Tiszakálmánfalva		4.43	2.10					
8.10	7.03		Sajkásszentiván		4.25	1.55					
8.24	7.22		Tündéres-Dunagárdony		4.04	1.41					
8.37	7.40		Sajkáslak		3.48	1.29					
8.50	7.54	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.15					

Oda				Hegyes-Feketehegy-Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
7.10	3.20	7.47	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.44	11.17	5.22			
7.29	3.42	8.07		Flórapuszta		5.24	10.58	5.02			
7.47	3.55	8.26		Kula		5.13	10.47	4.51			
7.57	4.05	8.36		Béla-puszta		4.45	10.25	4.30			
8.10	4.34	8.49		Torzsa		4.33	10.13	4.19			
8.34	5.04	9.11		Urszentiván-Pincéd		4.16	10.00	4.01			
8.50	5.28	9.27		Szilbács		3.51	9.35	3.37			
9.21	6.14	9.38		Szépliget		3.40	9.24	3.26			
9.53	6.50	10.09	érk.	PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35			

Oda				Szabadka-Cservenka-Ujgombos				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
1.30	3.10	7.10	ind.	Szabadka	érk.	7.35	5.10	8.57			
5.52	4.42	8.36		Paesér		6.21	3.45	7.42			
6.05	4.51	8.45		Kossuthfalva		6.04	3.06	7.24			
6.50	5.28	9.22		Duboka		5.29	2.12	6.47			
7.40	6.11	10.01		Cservenka		5.00	1.30	6.15			
7.57	6.26	10.17		Veprőd		4.32	1.20	5.44			
8.29	6.43	10.34		Szentfülp		4.15	1.00	5.26			
8.53	6.57	10.49		Hódság		4.00	1.43	5.11			
9.24	7.20	11.07		Bácsordas		3.31	1.14	4.33			
9.42	7.36	11.23		Kisgombos		3.12	1.04	4.08			
9.50	7.44	11.31	érk.	Ujgombos	ind.	3.05	1.04	4.00			

Oda				Ujgombos-Bácsordas-Ujpalánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.58	8.56		ind.	Ujgombos	érk.	7.10	3.20	7.44			
5.06	9.05			Kisgombos		7.02	3.11	7.36			
5.31	9.32	7.40		Bácsordas		6.46	2.53	7.20			
5.43	9.45	7.55		Dernye		6.25	2.30	6.52			
6.05	10.11	8.26		Bács		6.04	2.03	6.29			
6.22	10.31	8.55		Bácsóváros		5.38	1.34	6.05			
6.31	10.41	9.05		Boróc		5.19	1.15	5.55			
6.49	11.01	9.25	érk.	Ujpalánka	ind.	5.00	1.23	5.33			

Oda				Szabadka-Baja-Bátaszék				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.33	10.32	1.57	7.05	ind.	SZABADKA	érk.	8.33	1.08	6.15	10.10	
5.17	11.16	2.41	7.49		Csikéria		7.53	12.18	5.27	9.20	
5.57	11.53	3.24	8.40		Bácsalmás		7.22	11.47	4.56	8.49	
6.03	11.59	3.30	8.46		Almás		7.07	11.21	4.43	8.33	
6.35	12.30	4.13	9.17		Bácsbokod-Borsód		6.36	10.49	4.12	8.02	
7.17	1.10	4.55	9.59	érk.	BAJA	ind.	5.51	10.05	3.28	7.18	
7.27	1.20	5.05	10.09	ind.	BAJA	érk.	5.41	9.55	3.18	7.08	
8.04	1.57	5.42	10.46	érk.	BÁTASZÉK	ind.	5.02	9.16	2.39	6.29	

Oda				Baja-Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
4.00	7.22	1.15	ind.	BAJA	érk.	8.53	3.23	7.00			
4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.52			
4.25	7.45	1.38		Vaskut		8.31	2.59	6.36			
4.51	8.10	2.01		Gara		8.10	2.37	6.10			
5.09	8.34	2.16		Regőce		7.55	2.17	5.47			
5.37	9.15	2.39		Orszállás		7.38	1.40	5.25			
5.56	9.47	2.56		Gádor		7.14	1.10	4.58			
6.15	10.06	3.14		Nenadics		6.55	1.24	4.34			
6.25	10.16	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	1.23	4.23			
2.30	6.51	3.46	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	5.53	1.20	5.40			
2.37	6.57	3.52		Zombor-vásártér		5.46	1.13	5.31			
2.47	7.07	4.02		Fernbach-szállás		5.37	1.04	5.22			
2.55	7.16	4.11		Zsárkóvác		5.29	10.56	5.15			
3.09	7.30	4.25		Sztapár		5.15	10.42	5.01			
3.28	7.49	4.44		Szilberek		5.00	10.28	4.45			
3.39	8.00	4.56		Militics 27. sz. órház		4.42	10.10	4.32			
3.55	8.10	5.06		Hódság		4.32	10.02	4.21			
4.22	8.35	5.31		Paripás		4.13	9.45	4.01			
4.36	8.49	5.45		Parrag		3.53	9.25	3.40			
4.55	9.16	6.03	ind.	Szépliget	érk.	3.25	9.07	3.15			
5.09	9.30	6.17		Bulkeszi		3.11	8.55	3.01			
5.24	9.45	6.30		Petrőc-Dunagálos		3.01	8.44	2.50			
5.49	10.10	6.55		Ofutak		2.32	8.16	2.21			
6.12	10.31	7.17	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.07	7.51	1.55			

Oda				Szeged-Rókus-Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.20	1.34	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	8.58	6.05					
4.40	1.58		Rószke	ind.	8.38	5.45					
4.57	2.17	érk.	HORGOS	ind.	8.20	5.27					
4.58	2.35	ind.	HORGOS	érk.	7.57	4.59					
5.16	2.58		Martonos		7.39	4.41					
5.42	3.24		Magyarkanizsa		7.25	4.26					
6.04	3.55		Adorján		6.56						

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.